

МОРФОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ФОТОСИНТЕТИЧНОЇ ПОВЕРХНІ РОСЛИН ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ ПШЕНИЦІ (*TRITICUM AESTIVUM* L.) ТА ПШЕНИЦІ СПЕЛЬТИ (*T. SPELTA* L.)

Підгірна А. І., Корновал Н. А., Ружицька О. М.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

E-mail: flores@ukr.net

Дослідження з вивчення морфо-метричних ознак та різних аспектів функціонування рослин видів-співродичів сучасних сортів м'якої пшениці є малочисленими, особливо в незвичних для них ґрунтово-кліматичних умовах.

Метою даного дослідження було проведення порівняльної оцінки морфологічних показників асиміляційної поверхні рослин м'якої пшениці *T. aestivum* L. та пшениці *T. spelta* L., вирощених в польовому досліді за кліматичних умов півдня Одеської області.

В дослідженнях використовували рослини озимої форми розвитку м'якої пшениці (*T. aestivum* L., сорти Селянка та Куяльник) та пшениці спельти (*T. spelta* L. var. *duhamelianum*, трьох зразків різного еколого-географічного походження), в період цвітіння - молочної стиглості рослин. Рослини вирощували рядовим способом за метеорологічних умов сезону 2011/2012 років.

Згідно з отриманими даними, рослини *T. spelta* L. всіх дослідних зразків відрізнялись від рослин вказаних сортів м'якої пшениці більшою довжиною та масою надземної вегетативної частини. За кількістю листків на головному пагоні пшениця спельта не відрізнялась від м'якої пшениці, а за площею прапорцевого листка головного пагону рослини спельти поступалися (в середньому на 20 %) рослинам м'якої пшениці. Однак, загальна площа листової поверхні однієї рослини у зразків спельти виявилась на 47 - 85 %, а маса сирої речовини листків у однієї рослини в 2,2 - 2,5 разів більшими, ніж у м'якої пшениці, що пов'язано із більшою кількістю пагонів у рослин пшениці спельти. За вмістом хлорофілів в листках ми спостерігали відмінності, як між обома сортами м'якої пшениці, так і між окремими зразками пшениці спельти. Водночас рослини всіх зразків пшениці спельти випереджали за вмістом хлорофілів (мг/г сухої речовини) сорт Селянка на 20-100 % в залежності від зразку.

Отже, за метеорологічних умов вирощування 2011/2012 років на півдні Одеської області, рослини озимої пшениці *T. spelta* L. відрізнялись більшою довжиною рослин, кількістю пагонів та площею листової поверхні і масою листків з однієї рослини.

Morphometrical parameters of photosynthetic area of winter wheat plants (*Triticum aestivum* L. and *T. spelta* L.)

Pidgirna A.I., Kornoval N.A, Ruzhytska O.M.

It was found, that spelt wheat was characterized by greater weight of vegetative *overground part of a plant, bigger leaf area and higher content of chlorophyll (mg/g of dry substance)* in leaves in comparison with *T. aestivum* L. v. Selyanka according to the results of the field experiment that took place in the south of Odessa area.